

La política de la farsa

GEMMA CALVET | Actualitzada el 27/09/2011 00:00

"Des del moment que les promeses perden el seu caràcter com a illes de certesa en un oceà d'incertesa, és a dir, quan aquesta facultat es malbarata per cobrir tot el futur i per traçar un camí segur en totes direccions, aquestes promeses perden el seu poder vinculant i tota empresa esdevé contraproduent". Hannah Arendt redueix així d'essencialment l'incompliment de la promesa en el seu llibre *La condició humana*.

L'incompliment d'un tracte, l'engany o si més no l'escenificació falsa d'un futur vital té conseqüències de destrucció individual i col·lectiva. És difícil jutjar les persones per les seves intencions. Només a alguns els correspon jutjar, i és en funció dels actes.

Les intencions, que es troben en aquella part íntima i inexplorable del fet individual, finalment es desprenen dels fets objectius, de la capacitat de responsabilitzar-se de les conseqüències que tenen, del dany que s'ocasiona a l'altre, de les paraules que es pronuncien, dels gestos o de l'absència de gestos, i, així, la capacitat d'arribar a trobar alguna significació a l'interior de l'altre es converteix en una gosadia uns mica més argumentada.

Sempre sabent que el fet interior de cada subjecte només li pertany a ell.

En política, des de Maquiavel i fins ara estem acostumats a comprendre la dimensió de teatre del fet públic, els discursos buits, les promeses grandiloqüents, els incompliments a l'engròs.

Ara bé, Rodríguez Zapatero, com a president del govern central, potser ha estat el polític que ha reunit més adjectius desqualificadors dels últims temps. Ahir Antoni Puigverd analitzava molt bé a *La Vanguardia* l'evolució del personatge en l'article d'opinió *El dolç encant de la mentida*. És encertat triar la paraula *mentida* per definir la gestió del personatge.

Zapatero va arribar a les primàries del PSOE amb somriures i l'encant de qui no ha trencat mai cap plat. L'atractiu físic i la novetat en el panorama polític van seduir. Normalment els millors seductors són els que impacten però diuen poc, parlen però no es mullen, riuen però no tenen capacitat de generar sentit de l'humor. I sobretot, enlluernen sabent el que ens agrada escoltar.

Zapatero va impressionar els que el van votar i els que no ho van fer. La retirada de les tropes de l'Iraq va ser un cop d'efecte. Massa gent hi va caure. Hi havia qui ja es preocupava perquè un home que no tingués la pràctica de la lectura pogués governar. Altres, a prop d'ell i una mica més tard, van començar a almar-se quan es van adonar que no escoltava ningú. Feia i desfeia sense capacitat de modificar criteris i no debatia amb profunditat. El mateix president Montilla reconeixia que sortia d'un despatx amb ell sense saber res de nou. Els assessors competents van resistir fins que ell a poc a poc va anar substituint persones vàlides com Teresa Fernández de la Vega per homes i dones submisos i amb voluntat de fer carrera política.

Això és habitual en el poder, però en el cas del personatge s'agreuja per les gestes de fets molt comentats: la seva frivolitat amb la crisi o amb el procés de pau al País Basc. O el desastre per a Catalunya amb l'Estatut. Des del balcó de la Generalitat volia rebre els aplaudiments d'un tripartit enganyat que va pagar car el seu joc d'ara aquí i ara allà. Artur Mas va haver d'explicar la seva visita a la Moncloa, però l'autèntic responsable d'aquella fragilitat del procés estatutari va ser la del president del govern, que convocant-lo va trencar qualsevol criteri de lleialtat política.

Era Stuart Mill qui reclamava dels governants unes conviccions bàsiques sobre assumptes de país, que fossin com "la sang que l'anima". També denunciava un excés d'ignorància en la classe política que ens representa.

No m'agrada fer sang sobre el que ja és passat recent en la política espanyola. Però la situació a l'Estat, en la seva situació de crisi econòmica, i en particular pel que fa al trencament amb el País Basc i Catalunya, i la gestió vacil·lant i grandiloqüent de Zapatero, han estat sinònim de política irresponsable, i farsant. Qui nega l'evidència no té remei.

És just reconèixer les lleis -per cert, hi té molt de mèrit l'exvicepresidenta- que han fet avançar en drets civils, com la d'igualtat, la llei contra la violència de gènere, la de dependència i la dels matrimonis homosexuals. En això hem agafat

Tots els articles de:
Gemma Calvet

Follow @gcalvetbarot

condició pionera a Europa.

Però Zapatero ha desaprofitat l'ocasió per avançar en una segona transició: la derogació de la llei de partits, la reforma del TC i del CGPJ, i un pla de reforma constitucional, si es vol des del federalisme que ell diu que defensa, per avançar en una Europa plural. Un polític sense fondària.

MÉS CONTINGUTS OPINIÓ

Quan desnonen una política

Mireia Manzano: "Em fa por l'engany. Que juguin amb els nostres sentiments i ens manipulin"

Calldetenes, manifestos i samaritans